

ARTS

Carme Gutés l'art i l'ofici

Ana Fernández Álvarez
 Doctora en Història de l'Art

Carme Gutés, des dels anys setanta i a través dels diferents muntatges realitzats a l'Acadèmia de Belles Arts o a la sala d'exposicions de cal Ventura, ens ha vingut mostrant la seva interessant producció artística, sotmesa a la difícil, pacient i encara poc considerada tècnica del tapís. Una tècnica basada en la utilització i en la manipulació de tot tipus de fils amb diferents calibres i qualitats que, mitjançant el seu encreuament o passada ordenada i paral·lela sobre la base del telar, l'ordit, van formant el que denominem trama.

L'actual producció de la Carme Gutés cobreix els interiors de moltes cases sabadellenques, però, també, els d'altres indrets d'Europa. Fet que corrobora el prolífic i la qualitat de la seva obra, fruit d'una incansable i tossuda passió pels fils i el teler d'alt lliç, en el seu cas, d'ordit vertical i sense pedals.

L'impacte més efectiu produït pel seu tissatge és la presència d'una sensibilitat colorista molt potent, que emergeix d'una sàvia harmonia compositiva. Els seus tapisos, sempre dins l'opció figurativa, aconsegueixen la mateixa ductilitat i eficàcia plàstica que pot transmetre la pintura o el gravat. Paisatges plens de profunditat i d'ànima, una ànima tramada a partir d'un domini tècnic molt seriós i, aquest, fiançat, primer, per la seva activitat laboral de molt jove davant telers en fàbriques sabadellenques; segon, pels seus estudis plàstics a l'Acadèmia de Belles Arts, amb mestres com l'Antoni Angle o en Manel Rayo, i per l'experiència presa al taller de la Maria Assumpció Raventós, a Barcelona, considerada com una de les més grans artistes catalanes del tapís o al taller l'Arrel, a Sabadell. Després, hores, meses i anys d'experiència autodidacta, donant classes al Centre Cultural de Barberà, al de la Romànica o a Can Gorgs, a Ciutat Badia, també a l'Escola Joanot Alisanda o a l'Escola Narcís Giralt, i al seu propi taller, on comparteix experiències amb més d'una desena d'alumnes.

El seu estil el marca la preferència pel llenguatge figuratiu, la predilecció pel gran format, l'eclecticisme a l'hora d'utilitzar tots els elements factibles d'ordir, fins i tot, experimentant amb el collage i l'aplicació de peces ceràmiques, segurament, possible herència de la seva activitat com a ceramista. I, finalment, el pacient mètode de vetllar acuradament tots els materials que intervenen a cada obra, des del propi tintatge dels fils, procurant una pretesa irregularitat d'impregnació, de tal manera que, cada bri pugui donar-li tots els matisos cromàtics possibles; la voluntat de simplificar la utilització de les eines i la recerca d'uns enquadres paisatgístics molt meditats, tot això configura l'essència del seu treball.

Carme Gutés mai fa una obra igual a una altra, sempre té la voluntat de singularitzar cada treball. Aquesta actitud col·loca la seva producció més enllà del mer artesanat i és una prova que estem davant d'un concepte artístic, no d'una labor artesana d'entreteniment. El tapís, no és, per molta càrrega històrica decorativa que tingui a les seves esquenes, punt de creu o macramé. Com ja va passar amb el gravat, fins fa molt poc infravalorat, ara, ocupant el lloc i l'estima artística que li pertoca, és hora d'adonar-nos que a la tècnica del tapís també li correspon ocupar un espai dins les arts plàstiques. Li correspon per plasticitat creativa, però també per singularitat, perquè, com cap altra tècnica, el motiu artístic i l'objecte artístic o suport es materialitzen a la vegada, no existeix l'un sense l'altre.

Del natural o fem el difícil exercici de traslladar la tècnica dels pigments, al llenguatge dels fils, inspirant-se en l'obra d'altres artistes, Carme ordeix sòlides imatges

que treballen el gruix del raïó, de la llana, del lli o del cotó, però també les delicades teranyines de la seda, i ho fa, trenant colors que fixen els records d'un viatge enganxats a les seves retines o l'impacte d'una imatge fotogràfica o d'un quadre, fonamentalment impressionista, perquè és aquest moviment pictòric el més recurrent dins la seva producció, no en va Goya fou premonitori en aquest estil, preparant els seus cartrons per a la Reial Fàbrica de Tapissos.

Davant les seves trames presenciem perfils i profunditats que combinen el més aspre de la terra amb el més delicat del cel, el més ordenat de l'arquitectura amb el més despentinat de la natura. Contrast de textures, realisme icònic, màgia d'atmosferes és el que ens ofereix aquesta dona de gran fortalesa biogràfica. Qui la coneix, qui sap de la seva rotunda, dura i veraç biografia, té encara més elements a identificar dins les seves obres, però, qui no, també pot endevinar-la entre l'ordidura i la textura de cada una de les seves factures, totes elles arrelades a la Natura, però no a una natura idil·lica o bucòlica, sinó a la domesticada per la cultura humana i enriquida per la petjada que deixen els que creuem en el treball ben fet.